

Výroba, Tvůrčí skupina Drama a literatura

Vedoucí skupiny: Martin Velíšek

Garant řady Večerní drama: Renata Venclová

Dramaturg: Marina Feltlová

Režie: Tomáš Soldán

CR.TSLDL.2021

Večerní drama

Asja Vološina

Máma

Když byly Olje čtyři roky, zemřela jí matka. Během posledního půlroku života stihla napsat dceři dvacet čtyři dopisů, tak aby Olja měla ke každým narozeninám jeden až do svých osmadvaceti let věku. Tolik bylo matce, když odešla ze světa, a přesně tolik je dnes Olje. Zbývá otevřít ten poslední dopis... Monodrama současné ruské dramatičky se dotýká věčných otázek mateřství, smrti, boje s vnitřními strachy, hledání lásky a vlastního místa na světě.

Překlad: Marcela Magdová

Úprava: Marina Feltlová

Obsazení

Olja: Tereza Dočkalová

Produced by: Drama and Literature Department

Head of Department: Martin Velíšek

Evening Drama Series Guarantor: Renata Venclová

Programme Manager: Marina Feltlová

Director: Tomáš Soldán

CR.TSLDL.2021

Evening Drama

Asya Voloshina

Mum

When Olya was four years old, her mother died. During the last half-year of her life she had written twenty-four letters for her daughter, so that Olya had one for each birthday until she was twenty-eight. That was her mother's age when she passed away and now it is exactly Olya's age. She has the last letter to open... This monodrama by the contemporary Russian playwright touches on the perpetual issues of motherhood, death, the struggle with one's internal fears, and the search for love and one's place in the world.

Translation into Czech: Marcela Magdová

Edited by: Marina Feltlová

Cast

Olya: Tereza Dočkalová

Především jsem měla narozeniny. Už mi nemusíte přát. No jo, někdo ještě přeje – tak ze setrvačnosti. Je to takový divný – vždyť to znáte. Choděj vám kvanta slov o tom, jak jste skvělý, na facebooku, twitteru. To znamená, že když jste předtím měli depku nebo tak něco, pak to čtete, a jakoby dobrý. Pokud samozřejmě nenastane taková situace, že čekáte přání od jednoho konkrétního člověka, ale on, tenhle člověk, se prostě neozve.

Jenže já v takový situaci nejsem.

Ale stejně mi tentokrát nebylo dobře.

Včerejšek jako by pro mě nebyl. Abych byla upřímná, měla jsem teď z narozenin takovej strach, že... Zkrátka včera jsem dělala všechno hlavně pro to, abych vůbec nějak zvedla hlavu z polštáře. Přitom pro mý přátele – pro všechny to byly jen normální narozeniny. To dá rozum. Žádný kulatiny. 28. Oslava jako oslava, nic extra. Navíc existuje něco jako terapeutické účinek kocoviny. Falešnej. Nejlíp se projevuje, když se zároveň trápíte a máte kocovinu. A v ideálním případě, když jde o trápení, co se nedá napravit. Třeba že někdo umřel. No a člověk se, dejme tomu, na smuteční hostině neudrží a setne se do němoty a pak – a pak je tu další den.

A takovej ten pocit. Že je vám prostě neuvěřitelně, samo sebou, špatně. Ale víte – jako že naprosto jistě víte, že kocovina přejde. Vaše tělo to ví. Ze zkušenosti. Zkrátka ten den jsem byla s přáteli. Berme to, jako že včerejšek nebyl, a dnešek – no nic.

Tady je krabice, je jich 23. A tenhle není otevřenej. Dnes ho musím otevřít. A to je konec. Konec. Tenhle je poslední.

První mámin dopis jsem měla dostat v pěti letech, ale dostala jsem ho až v sedmi. Z obavy, aby to nenarušilo mou psychiku. Totiž, máma umřela, když mi byly čtyři. Přesněji, když mi byly čtyři, umřela, ale umírala celkem dlouho – asi půl roku. A během té doby mi psala dopisy. Jeden na každé rok. Až do věku, kdy...

It was my birthday the day before yesterday. You don't need to wish me happy birthday any longer. Well, some people still do, just from habit. It's kind of strange – you know what it's like. You get loads of messages about how great you are – on Facebook, Twitter, etc. So if you were depressed before and then you read those messages, you feel sort of good – unless you are waiting for a particular person to wish you happy birthday but you don't hear from them. Well, I'm not in such a situation.

But I still didn't feel good this time.

Yesterday almost didn't exist for me. To be honest, I was so afraid of my birthday this year that... Well, yesterday it took all I had to lift my head from the pillow. For my friends it was naturally just an ordinary birthday, which is logical – it wasn't twenty-five or thirty; just twenty-eight. A perfectly ordinary party; nothing special. Also, there's a kind of therapeutic effect of a hangover. Illusive. It manifests itself best if you are going through something and have a hangover at the same time. And ideally, if your sorrows have no solution. For example, if someone has died. And then, at the funeral reception you can't help yourself and get totally drunk and then – then another day comes.

And so does that feeling. Sure, you feel unbelievably sick. But you're absolutely sure that your hangover will subside. Your body knows that – from experience. Well, I was with my friends on that day. Let's pretend yesterday didn't exist, and today – never mind.

Here's the box. With twenty-three letters. This one hasn't been opened yet. I have to open it today. And that's it. That's it. This is the last one.

I was supposed to get mum's first letter when I was five but I only got it at the age of seven – for fear that it might upset me. My mother died when I was four. Or, to be more precise, she died when I was four but she had been dying for quite a long time – about half a year. And during that time she wrote letters to me. One for each year until the age when...

Tehdy ještě neexistovaly žádné speciální alternativy: odvízt do Izraele, získat nějaký superlék, kterej by snad... Prodloužil. Všechny léčili stejným způsobem: blbě. A proto měli přesnou prognózu, kolik zbývá. Máma měla pokročilý stadium. A neoperovatelný metastázy.

Bylo jí tehdy...

No, jasně.

Jako teď mně.

Počítala s tím, že až budu starší než ona, až mi bude 29, nebude mi už mít, jak pomoci. Nejspíš. Takže dneska. No. Byly to pro mě tak nějak zvláštní narozeniny.

Nic moc.

Totíž, jako by se to všechno zopakovalo. Že ji ztratím. Nevím, jestli je to jasný. Když mi bylo sedm, stala se totiž taková věc: byla jsem v první třídě a měla první opravdickou oslavu s kamarády. Byl už večer, skoro všechny už si vyzvedli. Zůstaly jen tři holčičky a ukázalo se, že jsme jeden dezert zapomněly na skříni a nedaly ho na stůl. Pečený jabka v pudinku. Pochutnáváme si, byl měkkej, ale zrovna se to sešlo tak nešťastně, že mi vypad mléčnej zub. Tekla spousta krve! A já nechápala, co se děje.

Teď když o tom mluvím, mi dochází, že se historie opakuje – jako při první menstruaci. Je to legrační. Zkrátka sedím, krev, jako od upíra, přitom mě nic nebolí, kamarádky křičí, přibíhají babičky – Všichni se postupně vytratili, babičky přestaly kvílet a nadávat. Něco si tam špitaly a nakonec říkaj:

„Oljo, už seš velká,

je ti sedum let,

rozhodly jsme se,

že je čas.“

In those times there were no special alternatives like going to Israel for some treatment or getting some super medicine that might... well, extend one's life. Everyone was treated in the same way: wrongly. That's why they had an exact prognosis of how much time she had. Mum had advanced cancer and inoperable metastases.

At that time she was...

Of course.

The same age as I am now.

She knew that when I was older than her, when I turned twenty-nine, there would be no way for her to help me, I guess. So, today. Well, it was quite a strange birthday.

No great shakes.

In fact, it's as if everything was happening again. That I was losing her again. I don't know if that makes sense.

When I was seven, a strange thing happened. I was in my first year at school and had my first real birthday party with friends. It was evening and almost all the kids had been picked up by their parents. Only three girls were still there and we realised we'd forgotten to put one dessert out on the table. Apples baked in pudding. We were savouring it – it was soft – but it was an unfortunate moment and one of my baby teeth fell out. There was so much blood! And I had no idea what was going on.

Talking about it now, I see that history repeats itself – like during my first menstruation. It's funny. So I was sitting there, blood flowing out of my mouth as if I was a vampire; but nothing hurt, my friends were screaming and my grandmas hurried over. Everybody gradually left and my grandmas stopped wailing and scolding. They whispered something to each other and then said:

“Olya, you're big enough,
you're seven,
so we've decided it's time.”

A začaly mi vyprávět celou tu záležitost, ukázalo se, že tyhle dopisy psala máma. A podávaj mi je.

Tři.

To znamená za pátý rok, za šestý rok a i ten, co měl bejt dneska – za sedmý. Byla jsem z toho úplně pať, ale to teď nechme.

V prvním dopise byl obrázek.

Nejspíš si máma nebyla jistá, že budu umět v pěti letech číst. Obrázek. Byla na něm taková holčička s copánkami, šla po ulici, usmívala se od ucha k uchu a držela se mámy za ruku. Máma byla nakreslená obyčejnou tužkou – byla průsvitná. Co tím měla na mysli, je jasný.

Akorát to tady není vidět. Protože jsem ji potom vybarvila. Ze vzteku. Připadalo mi, že je něco úplně špatně. Buď by se holčička neměla tak dementně usmívat od ucha k uchu nebo by měla bejt máma barevná. Jinak se k sobě nehoděj. Ale protože byl úsměv nakreslenej fixem a nedalo se s ním nic dělat, zbývala jen jedna možnost. Vybarvit. Byl tam taky nápis „Olja a Nast’a“. Ten jsem taky... Zamalovala. Protože když je tahle máma barevná, znamená to, že žije. Ale moje máma je mrtvá. Takže to nejsem já a ona, ale nějaká jiná máma. Ne Nast’a.

V podstatě takovej dětskej protest.

Mimochodem za to, že jsem to zamalovala, mi pak babička vynadala a přitom plakala.

Ano.

Moje máma se jmenovala Nast’a.

/hádka Rusů od sousedů 1/

Někdy mi připadá, že jsem se z nějakýho důvodu dlouhou dobu zamilovávala do těch lidí, který pro mě byli naprosto nedosažitelný. Se kterýma jsem nemohla nic mít.

And they started telling me about the whole thing. It turned out my mum had written these letters. And they handed them over to me.

Three of them.

For my fifth, sixth and seventh birthday. I was completely stunned but that's not the point.

In the first letter there was a picture.

My mum probably wasn't sure whether I'd be able to read at the age of five. A picture. There was a little girl with plaits, walking along the street, grinning from ear to ear and holding her mother's hand. The mother was drawn in pencil – she was translucent. It's clear what she meant by that.

But you can't see it now because I coloured her in later. Out of anger. Because something seemed to be wrong with that picture. Either, the girl shouldn't be grinning like an idiot or the mother should be coloured. Otherwise they wouldn't have belonged to each other. But because the girl's smile was drawn with a marker, nothing could be done about it. There was only one option: colour in the mum. There was also an inscription: "Olya and Nastja." I coloured over it.

Because if this mother was colourful, it meant she was alive, but my mum was dead. So it wasn't me and her but a different mum. Not Nastja.

It was a sort of a child's protest.

By the way, my grandma scolded me and cried when she saw what I did to the picture.

Yes.

My mum's name was Nastja.

/Neighbours' quarrel in Russian 1/

Sometimes I feel that for a long time I had the habit of falling in love with people who were absolutely unattainable for me, people I couldn't have a relationship with.

Jen první láska mi vyšla, ta byla mimochodem opravdu šťastná. Ve čtrnácti.
Jenomže právě proto, že byla moc dětská.

A pak jsem ztratila hlavu, když jsem se zamilovala do profesora z přípravného kurzu. Ten byl naprosto nedosažitelný.

Tehdy jsem hodně jezdila autobusem. Mami-mami, kdybys jen věděla. Vždycky po škole jsem nasedla do autobusu, jakéhokoli, jenom musel mít jiný číslo než ten, kterým jsem jela včera, a zůstala v něm až na konečnou. Jedete jako anonymní člověk, bez cíle, beze všeho, jako byste ani nebyli. Stejně jako vaše láska, kterou máte až v krku, přesně tady. Ta taky... není.

/přejíždění prstem po skle/

Přejíždíte prstem po skle. Iniciály. Jako kráva.

A pak jsem se zamilovala do ženy.

Když vyprávím o svém životě, obvykle se týhle epizodě vyhejbám. Obvykle říkám, pokud je to nutný, že jsem byla tři roky nešťastně zamilovaná. Ve skutečnosti jsem toho muže milovala tak rok a půl a pak rok a půl jednu ženu. Vždycky to tak mám. Abych někoho přestala milovat, musím úplně propadnout někomu jinému, jinak to nefunguje. Nevím – možná to tak mají všichni.

Dokonce měli stejný iniciály.

On se jmenoval Alexandr Borisovič a ona Alla Brenskaja. Jenže jemu jsem říkala oběma jmény a jí jen jedním. I když jí jsem začala říkat jménem až po půl roce. Její jméno mi připadalo krásný. Vlastně ani ne tak krásný jako kouzelný.

Jen si ho představte a řekněte „Alla“.

Byla to taková výbušná láska.

/hádky Rusů od sousedů 2/

Only my first love was successful and truly happy. I was fourteen. But it was happy because it was too childish.

And then I lost my head and fell in love with a preparatory course teacher. He was absolutely unattainable.

Back then I'd often take the bus. Oh, mum, if only you knew! After school I'd always get on a bus, any bus – it just had to be a number different from the one I'd taken the day before – and took it all the way to the terminal. You're travelling like an anonymous person without a destination, without anything. It's as if you didn't exist. Like your love, which goes all the way up your throat. It doesn't exist either.

/Finger running over window glass/

You're writing on the window glass with your finger. Initials. Like an idiot.

And then I fell in love with a woman.

When I talk about my life, I usually leave out this part. If necessary, I usually say I was lovesick for three years. In fact, I loved that man for about a year and a half and then for another year and a half I loved a woman. It's always like that with me. To be able to stop loving someone, I must fall for someone else.

Otherwise it doesn't work. It might be the same with everyone, I don't know.

They even had the same initials.

His name was Alexander Borisovich and she was Alla Brenskaya. But I called him by both of his names and her only by her first name – although I started using her first name only after half a year. Her name was beautiful to me. Or not just beautiful, but magical.

Just try to say it aloud: “Alla.”

It was a kind of fiery love.

/Neighbours' quarrel in Russian 2/

Je fakt zajímavý, že o své orientaci jsem nepochybovala. Nevím, možná proto, že coming out ještě nebyl tak rozšířen. Jako měla jsem info – studovala jsem v prvním ročníku na vejšce a osobně jsem znala minimálně jednu lesbu. Byla jsem si ale naprosto jistá, že tohle není pro mě. Takže – jak to vysvětlit – celý svůj život, celou bytost jsem chtěla obětovat týhle osobě, Alle, veškerý svůj čas, všechny mé myšlenky, všechny poznámky byly počmáraný písmeny „A“ a „B“ (a byly to jen její iniciály, protože s Alexandrem Borisovičem už byl v té době konec). Alla. Alla. Alla. Nic víc. Jen ona. Byla jsem si jistá, že jsem heterák. Ve skutečnosti jsem byla tenkrát ještě panna. No a. Kromě toho jsem věděla – moc dobře si na to pamatuju – že to, co k Alle cítím, jednou přejde.

Ani jsem ji vlastně nechtěla.

Bylo to nemožný. Představit si to. Vůbec to vyslovit – bylo nemožný.

To vůbec.

Měla zrzavý vlasy.

Poměrně dlouhý. Prerafaelistickej odstín.

Když jsme se poznaly, bylo jí 35. Byla už úplně dospělá. Měla doktorát z fyziky. Až později mi došlo, že se barvila. Měla stejně nudnou barvu jako já.

Pamatuju si, že když si odbarvila vlasy na blond, obřečela jsem to.

Vlastně jsem tehdy začala pít.

Abych to všechno přežila.

Tuhle lásku.

/hádka Rusů od sousedů 3/

Mimochodem doteď, když vyslovím její jméno – jak to popsat? Když se někdo jmenuje Alla, nikdy dotyčnou takhle neoslovím. Protože Alla... je navždycky jen ona. Navždycky.

It's really interesting that I have never doubted my sexual orientation. Maybe because "coming out" wasn't as common as now. I mean, I did have some info: I was in my first year of college and I knew at least one lesbian. But I was absolutely sure that it was nothing for me. So, how to explain it? I wanted to devote all my life, all my being to that one person, Alla – all my time, all my thoughts, all my notes were scribbled over with the letters "A" and "B" (these were only her initials because my love for Alexander Borisovich was over). Alla. Alla. Alla. Nothing more. Only her. I was sure I was hetero. In fact I was still a virgin then. So what? Apart from that I also knew – and I remember it very well – that my affections for Alla would pass someday.

Actually, I didn't even want her.

It was impossible to imagine. Impossible to say it aloud.

No way!

She had red hair.

Quite long. A pre-Raphael shade.

She was 35 when we met. She was an adult. She had a doctor's degree in physics. It wasn't until later that I found she had been dyeing her hair. Her natural colour was the same boring shade as mine. I remember I cried when she bleached her hair blond.

In fact, I started drinking.

To be able to survive it all.

That love.

/Neighbours' quarrel in Russian 3/

By the way, when I say her name now, I still – how can I put it? If someone's called Alla, I never use that name to address such a person. Because Alla... will always be only her. Forever.

Vybavuju si jeden fakt strašnej okamžik. Ten člověk se jmenoval Zacharjuta. Byl to přítel můj nejlepší kamarádky Niny. Měli poměrně složitéj vztah, dávali se dohromady a pak zase rozcházel, no prostě furt dokola. Byla jsem s ní ve vinotéce. Bylo léto – já odjížděla – ona odjížděla, a tak jsme se sešly. Chodíme po vinotéce, pomalu si vybíráme, který víno si koupíme a vypijeme na bulváru. Zvoní mi telefon. V naší partě nebo spíš v její blízkosti byla taková holka – Saša – a Nina se s ní přestala bavit, protože Saša hned po vejšce začala dělat striptýz. No, nebylo to jenom kvůli tomu, člověk zkouší všechno možný, že jo. Saša do toho prostě nějak zahučela a po třech měsících nemluvila o ničem jiným než o striptýzu. Což bylo nesnesitelně jednotvárný. Mimochodem teď je v Americe, vdala se za kamionáka ze Srbska, přestala tancovat a žije s ním na kolech. Fakt zajímavý. Zajímavější než my všichni.

Zkrátka volá mi Saša. Kousek poodejdu, volám jí zpátky. A ona říká: „Snažím se dovolat Nině, ale nebere to. Nemůžeš se s ní spojit?“ A já na to: „Můžu. Děje se něco?“ Její hlas byl naprosto klidnej. Nebo to tak aspoň vypadalo. Říká: „U Zacharjuty hořelo – otrávil se.“ Popojdu ještě o něco dál a naprosto idiotsky se ptám: „Jak moc se otrávil?“ A dostanu idiotskou odpověď navíc s idiotským úsměškem (nemyslela to asi zle, ale protože byla sama evidentně ve stavu, kdy se jí zdálo všechno idiotský) říká:

„Úplně.

(Uchechtnutí)

Umřel.“

Nepamatuju se, na co jsem se jí ještě ptala. Vybavuju si, že jsem šla k Nině a říkám: musíme ven. Nebyla ani trochu překvapená. A tak vycházíme z obchodu. Byl v prvním patře. Tiše scházíme z prvního patra a vycházíme na ulici.

A ona se mě ptá: „Stalo se něco?“ Před tím, než jsem odpověděla – i když jsem odpověděla okamžitě – vteřinu předtím mě napadlo, že to, co se stalo, se něčemu děsně podobá. Až pozděj, po několika dnech mi došlo, že je to Macbeth.

V Macbethovi je takovej okamžik, kdy dorazí posel, tvář bílou jak stěna, neví,

I recall one really terrible moment. The guy's name was Zacharyuta. He was my best friend Nina's boyfriend. Their relationship was quite complicated. They would break up and then get back together, over and over again. I was in a wine shop with her on that day. It was summer. I was leaving and so was she, so we met. We were browsing the wine shop trying to decide which wine to buy and drink on the boulevard. Suddenly, my phone rang. There was this girl in, or rather, close to our crowd. Her name was Sasha. Nina had stopped talking to her because Sasha had become a stripper after college. Well, it wasn't the only reason. People try different things, right? Sasha had simply sort of tumbled into it and after three months she wouldn't talk about anything other than striptease, which was unbearably boring. By the way, she is now living in the US. She married a Serbian truck driver, quit dancing and lives with him on the road. Really interesting. Much more interesting than any of us.

So, I got a call from Sasha. I stepped aside a bit to call her back. And she says: "I've been trying to call Nina, but she isn't answering. Can you get in touch with her?" I say: "Sure. Is anything wrong?" Her voice was totally calm, or at least it sounded calm to me. She says: "There's been a fire in Zacharyuta's place – he got poisoned." I stepped a bit more aside and asked in a totally idiotic way: "Poisoned how much?" And I got an idiotic reply with an idiotic jeer to that (she probably didn't mean it badly because she was obviously in such a state that everything seemed idiotic to her). She said:

"Totally."

(Sniggers)

"He's dead."

I don't remember what other questions I asked her. I just remember walking over to Nina and telling her: "We've got to go outside." She wasn't surprised at all. So we walk out of the shop. It was on the first floor. We quietly walk downstairs and into the street.

A ona se mě ptá: „Stalo se něco?“ Před tím, než jsem odpověděla – i když jsem odpověděla okamžitě – vteřinu předtím mě napadlo, že to, co se stalo, se něčemu děsně podobá. Až pozdějc, po několika dnech mi došlo, že je to Macbeth.

V Macbethovi je takovej okamžik, kdy dorazí posel, tvář bílou jak stěna, neví, jak začít, a Macduff se ho ptá: „Neštěstí? Čí?“ A posel – jako opařenej – říká: „Vaše.“ A vypráví mu o smrti jeho rodiny a tak dál. Nina se mě ptá: „Stalo se něco?“ Na ulici, u vchodu do vinotéky, klidně. A já na to: „Jo. Tobě.“

„Jo. Tobě.“

U Zacharjuty hořelo, je mrtvej.“

Taková idiotská formulace. No, a pak – slzy.

Prostě jsem byla posel.

To ale není důležitý.

Bylo toho víc – počínaje tím, že mu na hrob postavili kříž, i když byl buddhista.

A konče tím, že přátelé dali dohromady peníze na smuteční hostinu, dřevěnou rakev a parádní oblečení – vzpomínám si, že to mohlo bejt klidně čtyřicet tisíc.

S rodiči měl problematickej vztah, takže proto. Někdo to komentoval, že

Zacharjuta nikdy neviděl tolik peněz pohromadě. A někdo ještě dodal: a tolik přátel.

Bylo to fakt smutný.

Zacharjuta s Ninou se dávali dohromady a pak zase rozcházeli, momentálně byli od sebe a asi dva měsíce se neviděli. Chtěla se k němu jednou provždy vrátit.

Řekla mi to po pohřbu. Chtěla se vrátit. Navzdory všem „ale“, prostě na všechno zapomenout. Nevěděl to. Pořád to odkládala. Protože to mělo bejt skutečně už napořád. Po jeho smrti si to strašně vyčítala.

A ten můj milostnej příběh.

Skončil docela hezky. S Allou.

And she asks me: “Has something happened?” Before I answered – although I answered immediately –, for a split second I thought that what had happened was really similar to something. Only a few days later did it occur to me that it was *Macbeth*. In *Macbeth* there’s a scene in which a messenger, as pale as death, arrives and doesn’t know what to say. So, Macduff asks him: „A grief? Whose?” And the messenger, paralysed, says: “Yours.” And tells him about the death of his family and so on. So, Nina asks: “Has something happened?” In the street, near the wine shop entrance, calmly. And I say: “Yes, to you.”

“Yes, to you.”

“There was a fire in Zacharyuta’s place. He’s dead.”

Such an idiotic choice of words. Well, and then – tears.

I was simply a messenger.

But that’s not important.

There was more: starting with the fact that they put a cross on his grave even though he was a Buddhist, up to the fact that his friends had collected a lot of money for the funeral reception, a wooden coffin and fine clothes. It might have been about forty thousand. It was because he’d had a problematic relationship with his parents. Someone commented on it saying that Zacharyuta had never seen so much money all at once. And someone added: and so many friends.

It was so sad!

In their cycle of breaking up and getting back together, Zacharyuta and Nina were apart at the time and hadn’t seen each other for two months. After the funeral she told me she had wanted to reunite forever in spite of all the “buts.” He didn’t know. She had been putting it off because it was really supposed to be forever. After his death she was full of regret.

Now, back to that love story of mine.

It had quite a nice ending. With Alla.

Asi po půl roce, možná o něco pozdějc, jsme se spřátelily. Totiž já se s ní nikdy nechtěla přátelit.

To jako by všechno zničilo. Nejvíc ze všeho jsem chtěla, a to je fakt, aby byla šťastná. Chtěla jsem to každěj den – každou minutu – šíleně. Ale moc šťastná nebyla. No tak jasně. Jinak by nepřišla v pětatřiceti do poetickýho kroužku.

Taky v tom byla letitá neopětovaná láska a tak dál. A tak jsme se spřátelily, jdeme po schodech k ní, je tam tma, a ona mi říká: „Olinko, představ si, já se zamilovala.“ A pak si taky vzpomínám. Jako by se všechno točilo – všechna tma kolem a na mě kdoví proč jakoby padá nějaký nelidský... štěstí. Nebo předtucha. Předtucha, že díky mně bude šťastná. Něco úplně mimo tenhle svět.

„Zamilovala jsem se, Olinko.“

/nedaleký průjezd vlaku/

A pak mně – tedy zrovna mně – vyprávěla, jak se s tímhle člověkem schází u sebe v kabinetě, se svým novým kolegou. Jak svejm diplomantům vypisuje konzultace právě v době, když má on okno v rozvrhu. Jak mu není schopná říct ani slovo (i když to byla zkušená žena). Jak jí nabídl kávu, nalil jí, ale ona se nemůže napít, protože se jí vzrušením třesou ruce. Tohle všechno. Mně.

Dokonce mám dojem, že *jenom* mně. A já to samozřejmě všechno chápala jako nikdo jinej. Protože když jsem byla s ní, dělo se mi to samý. A ona vyprávěla. Bylo to super. Brzy se pak vzali.

A ještě mi tehdy vyprávěla, jak se to stalo poprvý: „Noc lásky“. Úplně otevřeně. Do detailů. Moc se mi to tenkrát líbilo. „Noc lásky“.

V podstatě jsem si říkala, že to všechno se jí stalo díky mně. Díky mému přání. Protože bylo moc... Jak to říct. Upřímný. Věřila jsem, že to dokážu. Asi v tom bylo něco, jako že se obětuju.

After about half a year, or maybe a little later, we became friends. I should say, I never wanted to be friends with her.

In a way, that destroyed everything. What I really wanted most was for her to be happy. I wanted it every day, every minute – madly. But she wasn't very happy. Well, that's clear. Otherwise she wouldn't have joined a poetry club at the age of thirty five. Her unhappiness had been caused by unrequited love of many years and by other things. So, we became friends. One day we were walking up the stairs to her flat. It was dark and she told me: "Olya, you won't believe it but I'm in love." I remember I was feeling as if everything was turning around me – all the surrounding darkness – and God knows why some superhuman happiness was descending upon me. Or maybe it was intuition telling me that she would be happy thanks to me. It was something out of this world.

"I've fallen in love, Olya."

/Train passes by/

And then she told me – *me* – that she had been regularly meeting with a new colleague in her office. She scheduled tutorials for her students when he had a gap in his timetable. She was unable to say a single word to him (even though she was an experienced woman). When he poured her some coffee, she couldn't even drink it because her hands trembled with excitement. She told me all that. I believe she told *only me*. And of course I understood that like nobody else because when I was with her, the same things would happen. And she kept talking. It was great. They got married soon after that.

She also told me how it had happened for the first time: "The Night of Love." Absolutely explicitly, including the details. I liked that: "The Night of Love."

I basically thought it had all happened to her thanks to me. Thanks to my wish. Because my wish was – how can I put it? – honest. I believed I would be able to deal with it. It was maybe a kind of sacrifice on my part.

To, že moje matka zemřela, jsem Alle nikdy neřekla. Bála jsem se, že bude v mém vztahu k ní něco číst. Něco z Freuda nebo tak něco. Myslím, že tenhle aspekt v tom vůbec nehrál roli. Byla to jen láska.

/zvoni telefon/

Taková láska.

/hudba v podkresu/

Nedávno jsem brouzdala po internetu a hledala různé fobie. Tak, jasně, každé to někdy dělal. Objevoval nějaký bizár věci typu strach z arašídového másla lepícího se na horní patro nebo strach z dlouhých slov – a žasl. Začala jsem to dělat z jednoduchého důvodu. Bylo mi jasné, jakou mám fobii. Ale nenašla jsem ji. Překvapilo mě, že jsem ji nenašla – nemyslím si, že je tak jedinečná. Strach z dlouhého života. Strach z dlouhého života. Zdá se mi, že jsem v zásadě pochopila, proč ji mám. Je to banální: kvůli depresi. Mimochodem, když jsem byla malá a plakala, babička mi přísně říkala: „Seš snad hysterka?“ Babička nechtěla, aby ze mě vyrostla hysterka – být hysterka je ostuda. To je fakt. Ale když to tak je?

Vím, že se deprese bude opakovat. V podstatě jako každé vím o budoucnosti dost málo. Nevím skoro nic. Až na jednu věc, deprese se bude opakovat. A čím víc to bylo v minulosti, tím víc je zaručený, že to přijde znovu. To znamená, že až mě to dostihne, budu ležet v posteli nebo se svíjet, jako by mě ve tmě na ulici střelili do břicha, budu brečet jak kráva, a mít pocit, že je všechno zbytečný. A jestli se dá věřit Wikipedii, tak tohle se děje deseti procentům lidí na zemi. Mám tím na mysli nesmyslnost života jako takového. Ne jednoho mého malého... biologického života.

I never told Alla that my mother had died. I was afraid she might try to read something in my relationship to her. Something Freudian or the like. But it wasn't anything like that. It was just love.

/Telephone rings/

Such love.

/Background music/

The other day I was browsing the Internet, searching for different phobias. Everyone has done that at some point – reading, to their amazement, about some bizarre things, like the fear of peanut butter sticking to one's upper palate, or the fear of long words. I started doing that for a simple reason. It was clear to me what kind of phobia I had but I didn't find it. That surprised me because I don't think it's unique: the fear of a long life. The fear of a long life. I believe I have basically managed to understand why I have this phobia. It's banal: because of my depression. By the way, when I was little and cried, my grandma would tell me strictly: "Why are you being hysterical?" She didn't want me to become hysterical – being a hysterical woman is a disgrace. True. But what can you do if you are one?

I know that my depression will keep coming back. Like everyone else, I know very little about the future. I know almost nothing, except for one thing: that my depression will keep coming back. The more often it happened in the past, the more guaranteed it is to happen again in the future. That means that when it catches me again, I will lie in bed or wriggle as if I had been shot in the stomach on the street. I will cry like a stupid cow, feeling that everything is useless. And if you can believe Wikipedia, this happens to 10% of people on earth. I mean the pointlessness of life, all life – not just that little biological life of mine.

Občas nenávidím příbuzný a ty, který mě maj rádi, kvůli nim nemůžu udělat se svým životem, co chci. Rozumíte. I když je to můj život! Prostě taková nesvoboda.

Už to přichází.

Vím:

za pár tejdňů nebo dní to poleví. Chvíli budu zase volně dejchat. A pak to přijde znova.

Radost se zprotiví. Požitek hasne, duchovní i tělesnej. Taky touhy. Postupem času všechno slábne až na jednu věc. Každá deprese je silnější než ta předchozí. Není to blbost?

Můžu si číst o lidech v koncentracích, v zákopech pod bombama, můžu si nadávat za to, že jsem v teplý posteli a někdo je právě teď někde v zajetí, někdo je znásilňovanej, někdo mrzne. Někdo umírá na rakovinu. Tohle všechno. Ale co můžu dělat, když můj serotoninovej metabolismus funguje takhle.

Bojím se dlouhýho života.

Bojím se dlouhýho života, protože je hrozný znova a znova zažívat tyhle záchvaty.

/nedaleký průjezd vlaku/

Někdy mámě závidím.

Ani ne proto, že umřela.

Ale protože zjevně o ničem takovým nepřemýšlela,

a tak,

mě mohla porodit.

Byl únor. Druhák. Najednou napad sníh. Stala se mi taková nepříjemnost. Moje chyba. Je mi z toho nanic. Opravovali silnici. Linkovej minibus, kterým jsem se vracela domů, jel na konečnou úplně jinak. Kousek od nás jsou železniční koleje, ale on jel přes přejezd. Byla už tma, a tak jsem si toho hned nevšimla.

At times, I hate my family and the people who love me. I can't do what I want to do with my life because of them, you know? But it's my life! It's such an unfreedom.

It's coming now.

I know:

it will subside in a few days or weeks. I will breathe freely for a while. And then it will come back again.

You get sick of joy. Enjoyment, both spiritual and physical, dies away. And so do your desires. Everything gradually grows weaker except for one thing: each depression is stronger than the previous one. Isn't it bullshit?

I can read about people in concentration camps or people being bombed in trenches, I can berate myself because I'm lying in a warm bed while someone else is being held captive, someone is being raped and someone else is freezing. Someone is dying of cancer. All of this. But what can I do if that's the way my serotonin metabolism works?

I'm afraid of a long life.

I'm afraid of a long life because it's terrible to have these seizures again and again.

/Train passes by/

Sometimes I envy my mum.

Not because she died.

But because she obviously never thought of such things,

And so she could give birth to me.

It was February. Second year at college. Snow had suddenly fallen. I got into some trouble. My fault. It makes me feel like shit. The road was being repaired, so the mini bus I took home went another way. There are railroad tracks near where I live and the bus crossed them. It was dark, so I didn't notice it at first.

Došlo mi, že bude nejlepší hned vystoupit a pak jít po týhle straně přes koleje asi dvacet pět minut.

Vystupuju.

Je tam silnice, tma, sníh v obličejích, lidí málo, jdu v kečkách, vločky jsou nějak strašně mokré a studené, mám brutální splín. A zpomaluje auto.

A takovej mladej kluk říká: „Můžu vás svízt?“

Cejtila jsem se tak blbě, že mě ani nenapadlo, že by mi moh něco udělat.

A tak k němu nastupuju do auta.

A on prej, kam potřebuju, a že přes další přejezd to bude lepší.

A veze mě do botanický zahrady.

Dochází mi to, když už je pozdě.

Protože nebylo nic vidět, tma, sníh, monotónní krajina: paneláky, prostě pozdě.

A botanická zahrada.

A on, jako ten les, zanedbanej.

A mně je jasný, že je konec.

A jeho tón v hlase se náhle mění, zhrubne, zároveň v jeho hlase slyším, že se taky bojí. Dost se bojí. Asi mu taky došlo, že je konec.

A je z toho zděšenej.

Nedávno mi bylo osmnáct, pořád jsem ještě panna.

Už je na to dost pozdě, ale tehdy jsem milovala Allu, a předtím Alexandra

Borisoviče a taky jsem měla různý předsudky o tom, že... No jasně. Že to chci z lásky.

I realised I should get off immediately and then walk on the other side of the railroad for about twenty-five minutes.

So I get off.

There's a road, darkness, snow in my face, very few people, I'm wearing sneakers, the snowflakes are terribly wet and cold and I'm feeling horribly blue.

A car slows down.

And a young guy asks: "Can I give you a lift?"

I was feeling so down that it didn't even occur to me that he could be dangerous.

So I get into his car.

And he asks where I need to go and says it will be better to cross the railroad at another crossing.

And he's taking me to the botanical garden.

I get it when it's too late.

Because you couldn't see anything – the darkness, the snow, the monotonous landscape: prefab concrete apartment buildings. Simply too late.

And the botanical garden.

And he was unkempt like that forest.

And I knew that was it.

The tone of his voice suddenly changes. It gets coarse but I can also hear in his voice that he's scared as well. He's really scared. Perhaps it dawns on him that that's it.

And he's terrified.

I had turned eighteen recently and was still a virgin.

Kind of late for that, but I loved Alla back then and before her Alexander Borisovich and I also had different ideas about... Of course, I wanted to do it out of love.

A tak jedu a zvažuju, jestli se nepokusit vyskočit za jízdy, ale je jasný, že je to zbytečný, i kdyby se mi podařilo utýct, těžko se skreju mezi stromama, navíc zahrada je ohromná, v okolí není žádná doprava, totál zapadákov a samozřejmě peníze na taxíka nemám, tenkrát jsem neměla ani mobil, babičky budou děsně šilet – napřed jedna, pak zavolá druhý – ještě se nestalo, že bych nepřišla a nedala vědět; říká, že mi jednu flákne do ksichtu, když budu křičet – tohle říká, a mně je jasný, že bude lepší, aby mě co nejdřív ošukal, ale nezabil, a taky mě tu nenechal, takže nějak zařídit, aby mě pak odvez domů. A taky beze stop. Na viditelnejch místech. A tak přestanu kecat, že můj otec pracuje pro FSB a že si ho najde...
/hudba odvedle/
a že jsem si zapamatovala espézetku a tak dál a ztichnu. Protože teď prostě nemyslím na sebe a svý úžasný panenství, ale na svý babičky. Když si začal stahovat kalhoty, přestala jsem se chvílku ovládat a znova začala křičet, že jsem panna. Dost blbý. A on pak z nějakýho neuvěřitelnýho důvodu řekl:
„Fajn,
Můžeš mi to udělat pusou.“

So, I'm in his car thinking whether I should try to jump out, but it would obviously be pointless. Even if I manage to run away, I could hardly hide among the trees, the garden is huge and there is no public transport nearby. It's in the middle of nowhere and of course I have no money for a taxi. At that time I didn't even have a mobile phone. I imagined my grandmas would be scared stiff: one would call up the other because it had never happened that I didn't come home

without letting them know.

He says

he will slap my damn face

if I start screaming –

that's what he says

and it's clear to me

that it will be better for me

if he screws me as soon as possible

without killing me

and without leaving me there – so I need to make him drive me home.

And without any traces.

In visible places.

So I stop trying to tell him that my father works for the FSB and will find him...

/Music from next door/

and that I remember his plate number and so on, and I shut up. Because now I'm not thinking of myself and my wonderful virginity but of my grandmothers.

When he started pulling down his pants, I lost my temper for a second and started screaming that I was a virgin. That was quite stupid. And he, for an unbelievable reason, said:

“OK,

you can do me with your mouth.”

Neudělala jsem mu to pusou.

Tušila jsem, že kecá. A chce to i to.

Ne, kvůli tomu ne.

Řekla jsem si: „Jasně, že mě teď ošukáš, ale kouřit budu poprvý toho, koho budu milovat.“ Nebo jsem si to řekla až zpětně?

Teď fakt miluju sex. Teda mám ho asi míň, než bych chtěla, ale fakt ho miluju. A nemám žádný bloky. Myslím, že všechno to, co se stalo, na mě žádnéj vliv nemělo, že z toho nemám žádný trauma. Kolik to bylo minut nebo vteřin... si nepamatuju, nevím... jak dlouho - dokud byl ve mně - křičela jsem tak, že to vypadalo, že prasknou skla. Nebo naše ušní bubínky. O rozkoš samozřejmě nešlo, to je jasný. Už jsem neměla strach – v tu chvíli jsem cejtila, že mě nepraští ani nezabije.

Snad proto, abych mu to zkazila?

Nevím.

A víte, co bylo dál? Na co se mě pak zeptal?

„Líbilo se ti to?“

Znásilnil mě a zeptal se: „Líbilo se ti to?“

Věděla jsem, co mám dělat. Že musím domů.

A tak jsem klidně odpověděla: „Jo, líbilo.“

„Nikdy předtím jsem pannu neměl.“

To je ale sráč.

Byl rozhozenej a já v cajku. Mlčela jsem. A on mě vezl domů.

Řekla jsem mu, aby zastavil vedle školy. Řekl, že mu se mnou bylo kurevsky dobře. Chtěla jsem mu chladnokrevně vlepit facku, hrdě odejít a nechat ho poníženýho. Ale poníženej byl až dost. A já byla opatrná. Věděla jsem, že teď vystoupím a rychle zmizím v průchodu, kudy neprojede, proběhnu přes dvorky domů a on nikdy nezjistí, kde bydlím a kdo jsem. Dobře mi tak. Teď jsem byla žena.

I didn't.

I thought he was lying and wanted both things.

No, not because of that.

I said to myself: "OK, you can fuck me now but I will give the first blow job to a guy I love." Or did I only think this later?

Now I really love sex. Well, I have less of it than I would like, but I really love it. And I have no blocks. I think that what happened back then didn't affect me at all and didn't cause any trauma. I don't remember how many minutes or seconds it took, but as long as he was in me I was screaming so much that I thought the car windows would break or our eardrums rupture. It wasn't about sexual pleasure, of course. I wasn't scared anymore. I felt he would neither hit nor kill me.

So, did I scream to spoil his experience?

I don't know.

Can you guess what happened next – what he asked me?

"Did you like it?"

He had raped me and then asked: "Did you like it?"

I knew what I had to do. Go home.

So I replied calmly: "Yeah, I did."

"I've never had a virgin before."

What a fucker.

He was upset and I was fine. I was quiet. And he drove me home.

I told him to stop next to the school. He said he'd had a fucking great time with me. I felt like slapping him cold-bloodedly, walking away proudly and leaving him humiliated. But he had already been humiliated enough. And I was careful. I knew I would get out of his car and quickly disappear in the passageway, where he couldn't drive and run home through the yards, and he'd never know where I lived. It served me right. Now I was a woman.

Mohla jsem si teď se svým tělem dělat, co chci. Třeba jen experimentovat a čekat na velkou lásku. Netrápit se. Byla jsem úplně volná.

A mega silná.

A mega dospělá.

Když jsem vystupovala z auta, zeptal se mě, jak se jmenuju?

Zachtělo se mi,

říct to slovo.

Prostě ho říct.

To jméno.

A tak jsem odpověděla:

Nasť'a.

Jeden z máminých dopisů.

Nejupřímnější.

„...Když jsem zjistila, že mám rakovinu, koupila jsem si krabičku cigaret a zápalky. Vlastně jsem, dceruško, nikdy nekouřila. Ale potom, co jsem šla sama z nemocnice, babička byla s tebou doma, byla jsi nemocná a nechodila do školky. Táta byl v práci. A tak jsem šla sama. Zvažovala jsem: ‘Co mám teď dělat? Zavolat z budky?‘ Nějaký hlas ve mně se zeptal: ‘Co si přeješ? Co si přeješ ze všeho nejvíc?‘ A já vycítila odpověď. Šla jsem a udělala zvláštní věc. Ty kulaté květinové záhony uprostřed malých zelených ploch, kde je vždycky několik smrků a někdy i pomník. Taková země nikoho mezi auty. Nikdy jsem na žádném z nich nebyla. Ale ten večer jsem se tam ocitla. Na křižovatce Rudých partyzánů a Letištní – jestli víš? Přešla jsem ulici a ocitla se uprostřed. Liduprázdno, všichni kolem někam jedou. Vytáhla jsem cigaretu. A sundala si prsten. Nevím, co mě k tomu vedlo. Cítila jsem se dost divně.

Now I could do with my body whatever I wanted to. For instance, just experiment and wait for a real love. And not worry. I was completely free.

And mega strong.

And mega adult.

When I was getting out of his car he asked me: “What’s your name?”

I felt like saying

that word,

just saying it –

that name.

So I replied:

“Nastja.”

One of my mum’s letters.

The most honest one.

“... When I learned I had cancer, I bought a pack of cigarettes and matches. I had never smoked before, my dear daughter. I was walking home from the hospital and granny was at home with you because you were ill and weren’t going to kindergarten. Your dad was at work. So I was walking alone. I thought: ‘What shall I do? Call him from a phone booth?’ Suddenly a voice in me asked: ‘What do you want? What do you want most?’ And I sensed the answer. I did a strange thing. Those round beds of flowers in the middle of the small green areas with a few spruce trees and a monument. Such a no-man’s land among cars. I had never been to any of these places but that evening I found myself there. At the juncture of Red Partisans and Airport Street – do you know the place? I crossed the street and found myself in the middle. Not a living soul was there; everyone was just driving by. I took a cigarette out of the pack. And took off my ring. I don’t know what made me do that. I felt very strange.

Vykouřila jsem cigaretu Kosmos tak, že jsem vydechovala dým skrz prsten, dívala se na úplněk a přitom stála uprostřed kruhu, kolem kterého kmitala auta. A opakovala jedno přání. Jako bych čarovala. Pak jsem ten prsten navlékla na větev smrku, co nejvýš. Odted' to byl tvůj talisman. Doufám, že tam stále je. Jen blíž k nebi. “

Jo, byl vejš, než jsem mohla dosáhnout. Poprosila jsem kamaráda, aby mě vysadil na ramena. Nebyl si jistej, jestli má cenu ten prsten sundavat, ale ve mně vřela krev.

„Nevím, kolikrát jsem vydechla, ale s každým výdechem jsem zašeptala: ‚Ať je Olja šťastná.‘ To bylo moje největší přání. A zůstává. Zůstane tak dlouho, dokud budu naživu. Dcerko, je ti osmnáct let... “

Byla jsem strašně naštvaná. I když jsem vnímala, jak je hloupý, že mě to tolik naštvalo. Přišlo mi, že neměla právo. Půl roku mi přála štěstí, místo aby sama sobě přála život. Jak si to představovala? Jak asi tak můžu bejt šťastná, když jsem celý svý dětství, celý mládí, prožila bez ní.

/nedaleký průjezd vlaku/

Tak moc jsem ji potřebovala a ona, jak se zdá, všechno vypatlala na svý přání. Byla v tom nějaká urputnost. Nechutný. Já věřila, že přání může fungovat. Sama jsem měla takovou zkušenost. Zrovna tehdy se odehrálo všechno to s Allou. Možná by to zvládla. Jenomže tyhle dopisy! Kolik energie věnovala každému z nich! A celou tu dobu, co je psala, si představovala, jak umře a já budu bez ní. Nast'o! Jsi husa, Nast'o! Raději jsi měla bojovat, ne?! Dostala jsem hysterickéj záchvat. Kamarádi se mě snažili uklidnit. Babička mi dala dopis chvilku předtím, než přišli. Nevěděla to. Když dorazili, tak jsem se držela.

I smoked a Kosmos cigarette, breathing out the smoke through the ring, standing in the middle of that circle with cars passing rapidly by all the time. And I kept repeating a wish. As if I were performing magic. Then I put the ring on a spruce branch, as high as possible. It became your talisman. I hope it's still there. Just nearer to the heavens... ”

Yeah, it was just too high for me to reach. I asked a friend to hoist me onto his shoulders. He wasn't sure whether there was any point in taking the ring down but my blood was boiling.

“I don't know how many times I breathed out but with each expiration I whispered: ‘Let Olya be happy.’ That was my greatest wish. And it still is and will be as long as I am alive. Now you are eighteen, my dear daughter...”

I was so angry. Even though I could see how stupid it was to be so angry. I thought she hadn't had the right to do that. For half a year, she wished me happiness instead of wishing for herself to be alive. What the hell did she think? How can I be happy when I lived without her all my childhood and youth?

/Train passes by/

I needed her so much and she wasted all her energy on that wish of hers. There was some kind of obstinacy in it. Disgusting. I believed that wishes could work. I'd had such an experience myself – the thing with Alla. Mum might have made it. But these letters! How much energy she must have put into each one! And all the time she was writing, she envisaged that she would die and I would be here without her. Nastja! You're a stupid goose, Nastja! You should have fought instead, no?! I went into hysterics. My friends tried to calm me down. Grandma had given me the letter just a short time before they arrived. She didn't know. When they arrived, I held it together.

Pak jsem vypila první sklenici a rozbulila se. Brečím, všechno jim vysvětluju, čtu jim úryvky. Někdo navrhnul, že tam pudem, a to mě nakoplo. A tak jsme šli. Z domova jsme si vzali šampaňský a nějaký jídlo a v obchodě si ještě koupili plastový kelímky a vodku. Oslavila jsem svoje osmnáctiny na místě, kde moje máma stála nejspíš hodinu potom, co jí řekli, že má rakovinu. Hledali jsme smrk. Uprostřed byl jenom jeden. Zvláštní, ale prsten jsme našli. To, že jsem si ten prsten vzala, byla provokace. Takovej černej, pohřební smrk. Nechtělo se mi plnit Nastino přání.

Já jsem chtěla, aby tu Nast'a byla se mnou.

A ještě z nějakýho důvodu jsem
strašně chtěla,
aby ten prsten nestudil.

Od té doby nestudí, protože ho nosím, a to mě evidentně uklidňuje. Tak nějak.

Vlastně bych byla vděčná, kdyby mi máma jednou napsala, proč si vybrala
mýho otce. Ale nenapsala mi to. Je to velká záhada. Teda babička, která ho
neměla moc ráda, mi říkala, že ji tak dlouho uháněl, až kejvla.

Malej rodinnej mýtus.

Z čehož lze nepřímo usoudit, že máma svýho manžela moc nemilovala.

To mě dost mrzí.

Ne kvůli tátovi, ale samozřejmě kvůli mámě.

Takže, otec. Vybavuju si, že v mládí docela ušel, byl super. Jenže patří k těm, co
za pětadvacet let moc neměňej svůj repertoár vtipů. Zajímalo by mě, jestli to
mámě někdy došlo. Byli spolu šest let, tedy šest a půl. Zajímalo by mě, jestli by
se rozešli, nebo ne, kdyby neumřela. Problém je v tom, že ji podváděl. Spíš je
problém v tom, že mi o tom řekl. Upřímně řečeno, bez týhle informace bych se
klidně obešla.

Then I had a drink and began weeping. I sobbed, explaining and reading extracts to them. Somebody suggested going there, which encouraged me. So we went. We took some champagne and food with us and bought some plastic cups and vodka in a shop. I celebrated my eighteenth birthday in the same place where my mum had been standing about an hour after she was told she had cancer. We looked for spruce trees. There was only one in the middle. Strangely enough, we found the ring. Taking the ring was a provocation. Such a black, sepulchral spruce. I didn't want to fulfil Nastja's wish.

I wanted Nastja to be with me.

And for some reason

I didn't want the ring

To feel cold.

It hasn't felt cold since then because I wear it, which clearly calms me.

Something like that.

I'd have been grateful if mum had told me why she had chosen my father. But she didn't write about that. It's a real mystery. My grandma, who didn't like him much, said he chased after her so long that she said yes.

It's a little family myth.

That implies my mum didn't really love her husband, which makes me sad.

Not because of dad but, of course, because of mum.

So – my father. I remember that when I was young, he was great. However, he belongs among those who haven't varied their repertoire of jokes much for twenty-five years. I'd like to know if this had ever occurred to my mum. They were together for six and a half years. I'd like to know whether they would have broken up if she hadn't died. The problem was that he cheated on her, or rather, that he told me about it. Honestly, I could do without this information.

Jo. Jenže táta je takovej typ člověka, kterej... Prostě když se mu zachce, už ho nezastavíte.

Nast' a to nevěděla.

Řekl mi to, když mi bylo 14 a zažívala jsem, jakože první lásku – o tý už jsem mluvila. Bylo to hrozně nevinný, s takovým klukem, kterej už byl v prváku na vejšce, ale v některých ohledech byl podle mého ještě naivnější než já. Táta se o mě jakoby bál, a tak se rozhodl, že si se mnou promluví jako otec s dcerou. O mužích. Jenomže celej rozhovor se zredukoval na to, že jestli je chlap zdravěj, chce mít všechno, co se hejbe. Proč zrovna tohle blbý slovo. A jestli to tak nemá, pak není zdravěj. A pokud mě ten kluk, se kterým chodím, nechce zneužít, znamená to, že jsem si vybrala nějakýho usmrkance, a táta s mým výběrem nesouhlasí. A jestli je to kanec a chce mě zneužít, tak to má blbý, protože to mu táta v žádným případě nedovolí. Jenom připomínám, bylo mi 14 let.

Od té doby jsem to řešila s několika kamarádama – už jako dospělá. Jsem si jistá, že to tak není. Že je to hrozně individuální, jsou úplně zdraví a normální muži, který si vybíraj. A existují dokonce skutečně monogamní muži. Není jich moc, ale existují. Na tohle jsem ale přišla až pozdějc. V tu chvíli mně to strašně, ale strašně traumatizovalo.

/hudba v podkresu/

Asi na deset let. Co, možná na dýl.

Ve skutečnosti mi to zničilo manželství. (Kurva, to je jak z novin.)

Protože to bylo všechno dost přesvědčivý. Protože jsem neměla, jak to vyvrátit.

Na všechno, na co jsem mu mohla odpovědět, namítal, že jsem jen naivní holčička. Takže to byl nerovnej boj. Byl hrozně horlivej a už to jelo: Stylizoval se do obrazu dominantního mača a celou dobu jen opakoval to svý „zneužít“.

Jenže pak ve mně něco hrklo a já se ho zeptala, dřív, než mi vůbec došlo, jestli to chci vědět – jestli byl takovej, když miloval mámu? Když ji tak dlouho uháněl. A když byli rodina. Neměl kam couvnout. Řekl:

But dad is that kind of man who... Well, if he wants something, you can't stop him.

Nastja didn't know about it.

He told me all this when I was fourteen and had the first love of my life – which I've already mentioned. It was a really innocent relationship with a boy who was in his first year at college, but I think that in some respects he was even more naive than me. Dad was kind of worried for me so he decided to talk to me, father to a daughter. About men. But the whole conversation shrank into the fact that if a man is healthy, he wants to have sex with anything that moves. (Why such a stupid word?) And if he doesn't, he isn't healthy. And if the boy I was going out with didn't want to use me, it meant I had chosen some fledgling and dad didn't approve of my choice. And if he was a real stud and wanted to use me, too bad for him because my dad would prevent him from doing so. Let me just remind you I was fourteen at that time.

I have discussed it with a few male friends since, as an adult. And I'm sure it's not quite true. It's very individual. There are perfectly healthy, normal men who make deliberate choices in women. And there are even monogamous men. There aren't many of them but they do exist. It wasn't until later that I realised that. But at that time, it traumatised me terribly.

/Background music/

It traumatised me for about ten years, maybe more.

In fact, it ruined my marriage. (Oh fuck, that sounds like a tabloid headline.)

Because it all sounded so convincing. Because there was no way for me to disprove it. Whatever I said, he objected that I was only a naive little girl. So it was an uneven fight. He was really zealous, posing as a dominant macho, and kept repeating that “use” of his all the time. But then I snapped and asked him – before I even decided whether I really wanted to know – if he had been like that when he loved my mum. When he had chased her for so long. When we were a family... There was no way for him to back out. He said:

„Jistě“.

A podíval se mi do očí.

Bylo v nich něco tak děsivého. Myslím, že pak už se jen bránil. Možná bránil i mě. Před všema chlapama, který by mě mohli chtít za celej můj dlouhej život „zneužít“. A pak se – poprvý a možná i naposled zadíval na ženu, kterou z celýho srdce miloval, svoji čtrnáctiletou dceru a hlavou mu šla myšlenka, „Jaký to je?“

/nedaleký průjezd vlaku/

Jaký to je, když se oženěj s tvojí dcerou a ani na vteřinu nezapochybujou o tom, že budou mít i jiný. Jaký to je, když o tvý dceři a o tom, jak ji měli, vedou řeči s kamarádama u piva. Jaký to je, když si vaše dcera sundá podprsenku a oni jsou trochu zklamaný, protože si mysleli, že má větší prsa? Jaký to je, když se jim tvoje dcera přejí? Jaký? Jaký? Jaký? Nahlídnul z druhý strany všechno to, co během svýho života se ženskýma dělal. Chtěl mě varovat. Chtěl mě chránit. Aspoň myslím.

A řekl:

„Navíc, když jsem žil s tvou matkou, neodepíral jsem si jiné ženy.“

Řekl to tak knižně. Jako by schválně zvolil takovou formulaci, která mně maximálně ublíží. Jsem si jistá, že v tu chvíli nenáviděl všechny chlapy, který by se mě mohli dotknout. A chtěl, abych je taky nenáviděla.

Ne, že by se mu to povedlo.

Ale ten pocit.

Že neexistujou žádný jistoty.

A co Nast'a. Nast'a, která mi píše všechny ty dopisy, radí mi, a přitom, jak se ukázalo, žila s mužem, kterej ji podváděl. A nevěděla o tom. Z těch dopisů je mi jasný, že to nevěděla. Ale mně je 14 a vím to. A co já s tím? Ale o to ani nejde. Jde o to, že už jsem nemohla věřit.

„Of course.“

And he looked me straight in the eyes.

There was something frightening in his eyes. I think then he only tried to defend himself. Maybe to defend me, too. To protect me from any guys who might want to “use” me during all my long life. A then he looked – for the first and maybe last time – at the woman he loved with all his heart, his fourteen-year-old daughter, and thought: “What’s it like?”

/Train passes by/

What’s it like when a guy marries your daughter and doesn’t doubt for a second that he will have other women, too? What’s it like when he talks to his beer-drinking buddies about your daughter and about sleeping with her? What’s it like when your daughter takes off her bra and he’s a bit disappointed because he thought her breasts were bigger? What’s it like when he gets tired of your daughter? What’s it like? What’s it like? He saw from another perspective what he had been doing with women his whole life. He wanted to warn me. He wanted to protect me. At least, that’s what I think.

And he said:

“Moreover, when I lived with your mother, I did not deny myself other women.”

He said it so bookishly! As if he had chosen the wording that would hurt me most. I’m sure that at that moment he hated all guys who might want to touch me. And he wanted me to hate them, too.

Not that he succeeded.

But that feeling...

... that there was no certainty.

And what about Nastja? Nastja, who wrote all those letters to me and gave me advice, lived, as it turned out, with a man who cheated on her. And she didn’t know about it. That’s clear from the letters. But at the time, I am fourteen and I do know. What can I do? Well, that’s not important.

The important thing is that after that I couldn’t trust anyone.

Byla to v jistým smyslu časovaná bomba.

Nemusím ani dodávat, že kolem dvaceti už jsem z toho byla extrémně unavená. Chtěla jsem se konečně zamilovat, děsně, opětovaně, a na co nejdýl. Ale furt se to nedělo. Měla jsem pocit, že jen to má smysl.

Prostě v době, když jsem potkala Míšu, už mě celá ta touha po lásce doslova pohltila. Napsal o mně tak, jako už nikdy nikdo nenapíše. Napsal o mně: „je jako cembalová struna v samostřílu“. „Cembalová struna v samostřílu“. Konec. Pak už nejsou třeba žádné kytky, ani žádné úsilí. Přímo do srdce. Míša – to byla ta láska.

Tenkrát jsem napsala ten první a do té doby jedinej dopis. Svou odpověď.

Napsala jsem, že ne nadarmo chtěla, abych byla šťastná – jsem šťastná.

Zdalo se mi, že jsem všechno pochopila.

Už nebudou žádné deprese, ani žádná bolest, nic.

Mami, všechno to vyšlo!

Jmenuje se Míša, mami!

Nasťo, jmenuje se Míša!

À propos – porodím mu dítě.

Nebudu o tom dlouho vyprávět. Končil studia v Rostově, sám byl z Voroněže, do Krasnodaru přijel na nějaký festival, potkali jsme se, exploze, dostudoval a přestěhoval se za mnou. A bylo. Stal se mým manželem. Vdala jsem se ve stejném věku jako moje máma. Vtipný.

/děšť za oknem/

Měli jsme se naprosto skvěle.

Jenomže já se zbláznila.

Bylo to to, o čem tehdy vyprávěl otec a nad čím jsem skoro nepřemejšlela. A bylo to. Konec. Jedna myšlenka, jedno podezření, který všechno ničí. Co když je Míša stejně jako ostatní muži a neobejde se bez jiných ženských. Soustavně. Soustavný peklo.

In a way, it was a time bomb.

Needless to say, by the time I was about twenty I had become extremely tired of that. I wanted to finally fall in love, terribly and for the longest time possible, and I wanted my love to be requited. But nothing was happening. I felt that nothing else has meaning.

So, when I met Misha, all my desire for love devoured me. He wrote about me in a way nobody else will ever write. He wrote: “she’s like a harpsichord string in a crossbow.” “A harpsichord string in a crossbow.” That was it. No more effort, no flowers necessary. Those words really hit my heart. Misha – that was the love.

It was then that I wrote my first letter. My answer. I wrote saying it wasn’t in vain that she wanted me to be happy. I was happy.

I felt like I understood everything.

There would be no more depression, no more pain, nothing.

Mum, it has all worked out!

Mum, his name’s Misha!

Nastja, his name’s Misha!

By the way, I want to have his child.

I won’t talk about it for long. He was from Voronezh and was finishing his studies in Rostov. He had come to a festival in Krasnodar, where we met – explosion! –, he finished college and moved here. And that was it. He became my husband. I got married at the same age as my mum. Funny.

/Rain behind window/

We had an absolutely great time.

But then I went insane.

It was because of what my father had told me and what I had hardly thought of since then. And that was the end. One thought, one suspicion that ruined everything. What if Misha was the same as other men and couldn’t do without other women? Constantly. Constant hell.

Dokonce jsem věřila, že si to s nikým nerozdá – teda alespoň zatím ne. Ale určitě by chtěl – a z toho se mi chtělo umřít. Žárlila jsem na všechno. Žárlila jsem na postavičky z animáků. Z počítačových her.

Nenáviděla jsem se. Ale ne. Nevyšlo to.

A to byl samozřejmě krach.

Byla to naprostá blbost. Jo, blbost. Bojovali jsme s tím. Ale něco se zlomilo a my už to nezvládli. Jen se to zamotávalo a zamotávalo.

A to je všechno.

V podstatě.

Ted' – když o tom mluvím – už jsem s tím srovnaná. To znamená, že to trvalo – kolik? Šest let. Takže tři roky spolu a pak skoro tři další. Ted' už by to bylo jinak, byla bych normální.

Ale ted' už je to fuk.

Táta za to nemůže, je prostě takovej.

Dávno jsem mu odpustila.

Ale bylo by lepší, kdyby to neudělal.

Bylo by lepší, kdyby to neudělal.

Sebevražda fakt dost pomáhá. Mokrát pomohla. Když už to dál nejde, řekneš si: dobrá. Za rok si dovolím umřít. Rok to vydržíš – seber se, ty měkkoto. Jak říká jeden můj kamarád. Jednou by se to stát mohlo. Ale jen pod tou podmínkou, že to bude přesně za rok v tenhle den. Pokud se ti bude v tenhle den chtít. Budeš na to mít 24 hodin. Je to taková hra. Právě že hra, ale zbavuje beznaděje. Ne, skutečně, jsou to takový dveře s nápisem „Nouzový východ“. Tančíš na party, ale přitom periferně vidíš, že tam jsou. Možná jsou zamčený, ale když tě to hodně sevře, vždycky je můžeš vyrazit. A ještě líp, rozbít si o ně hlavu.

I even believed that he wouldn't bang another woman – at least not at that time. But I was sure he would like to – and that made me want to die. I was jealous of everything. I was jealous even of cartoon and computer game characters.

I hated myself. But it didn't work out.

And that, of course, resulted in a crash.

It was total bullshit. Yeah, bullshit. We tried to fight it off. But then there was a breaking point and we failed. It just kept muddling up.

And that's all.

More or less.

Now that I'm talking about it, I have come to terms with it. That means it has taken – how many years? Six. Three years together and then another three. It would be different now; I would act normal.

But now it doesn't matter anyway.

It's not dad's fault. That's just the way he is.

I forgave him long ago.

But it would have been better if he hadn't said that.

It would have been better if he hadn't said that.

Suicide really does help. It's helped many times. If life becomes unbearable, you say, OK, I'll let myself die in a year. You can make it another year – put yourself together, you wimp. As a friend of mine says, it could happen someday. But only on the condition that it will be exactly in a year, on this day. If you feel like dying on that day. You'll have 24 hours. It's a kind of game – a game that rids you of hopelessness. No, really. It's a door with a sign on it saying "Emergency Exit." You're dancing at a party, but you see the door in your peripheral vision. It may be locked but if the depression seizes you, you can always smash that door down. And what's even better: you can smash your head against it.

Ve skutečnosti ale čekám na to, až umřou babičky. Protože abych byla upřímná, takový svinstvo jim udělat nechci.

Vyloučeno.

Jednou se mě zeptaly – teda jedna v přítomnosti druhý: „Na co čekáš?“

„Na co čekáš?“

„Proč si nezaložíš rodinu? Máš nejvyšší čas. Na co čekáš?“

Vyděsilo mě to. Začalo mi bušit srdce. Protože odpověď byla – jedna z odpovědí – ne, skutečná odpověď byla: „na vaši smrt“.

„Na vaši smrt.“

Fuck

Ježišmarjá.

Bez legrace.

Byla jsem zticha.

Mám je moc ráda.

Jenže oni čekaj na pravnoučata.

/hudba odvedle/

Ale porodit dítě?! Jak jako? Jak?... Tak určitě je to štěstí. Určitě to dává smysl. Dokonce i nějak hormonálně. Je to pravděpodobně fantastičej pocit a vůbec to nejlepší, co se vám může stát. Což nezpochybňuju.

Ale to všechno děláte kvůli sobě.

/nedaleký průjezd vlaku/

Kvůli tomu, aby váš život získal smysl. Kvůli tomu vytvořit novýho člověka.

Odsoudit ho k tomu všemu.

No to přece nejde.

No, sakra!

No copak mám na to právo?

But in fact, I'm waiting for my grandmothers to die, because to be honest, I couldn't do such a foul thing to them.

No way.

One day, one of them asked me in the presence of the other: "What are you waiting for?"

"What are you waiting for?"

"Why don't you start a family? It's high time. What are you waiting for?"

That scared me. My heart started pounding because the answer, or one of the answers – no, the real answer was: "for your death."

"For your death."

Fuck!

Jesus!

Not kidding.

I was silent.

I love them a lot.

But they are waiting for great-grandchildren.

/Music from next door/

But give birth to a child?! What? How? ... Well, it definitely means happiness. It definitely makes sense, even in terms of hormones. It's likely to be a fantastic feeling and the best thing that can ever happen to you. No doubt about that. But you do it all just for yourself.

/Train passes by/

For your life to make sense. For you to create a new human being, who you condemn to all this.

Well, you can't do that!

Damn!

Do I have any right to do that?

Tohle nemůžu.

Proto takhle žiju. Normálně, ale dočasně, s vědomím konce.

Čekám.

Jsem zticha.

Všechny to tak nějak sblíží. Je to v zásadě důvod se sejít. Důvod se obejmout.

Důvod se napít. Důvod říct: Pamatuješ si?

Tak fajn!

Ještě Míša samozřejmě.

Pro Míšu to bude rána, bude ho to bolet. Ale už má jinou rodinu. Jeho žena je těhotná. A pak. Nebude to hned. Teď ještě ne. Čekám. Nevadí. Fajn. Fajn. Je čas to všechno ukončit. Je čas ho otevřít.

„Moje drahá holčičko!

Je ti dvacet osm let. Každý z mých dopisů byl blahopřáním. Gratuluji ti i dnes.

Dneska se rozloučíme.

Je mi dvacet osm let a tohle je můj poslední dopis. Mimochodem, přivedli tě ke mně a ty ses zase ptala, co se stalo s mými vlásky. Brzy poprosím, aby tě už nevodili. Chci, aby sis mě pamatovala jako stále krásnou.

Snažím se být klidná. Tolik jsem ti toho v těchto dopisech řekla. Myslím, že mě dobře znáš! Jako vždy ti přeju, abys byla šťastná – šťastná. Abys měla všechno, co já neměla. Z nějakého důvodu jsem si jistá, že se máš dobře. Věřím, že jsem tě svým utrpením od něčeho osvobodila.

Víš, když jsem se rozhodla, že si vezmu tvého otce, myslěla jsem na tebe. A ty máš skutečně jeho geny. Už teď je to vidět. I podle tvaru nehtů. A protože jsi taková houževnatá, jako on. Zatím se to převážně projevuje tvou tvrdohlavostí... Ale jsem si jistá, že toho v životě hodně dosáhneš. Olinko, nikdy jsem ti to nenapsala, ale byla bych moc ráda, kdybys svoji dceru pojmenovala po mně.

I can't do that.

That's why I'm living like this. Normally but temporarily, aware of an end.

I'm waiting.

Quietly.

It will bring everyone closer together. It's basically a reason to meet. A reason to hug each other. A reason to have a drink. A reason to say: Do you remember?

All right!

And of course, there's Misha.

It will be a shock for him. He will be hurt. But he's got another family now. His wife is pregnant. And it won't happen right now. Not right now. I'm waiting.

Never mind. OK, all right. It's time to finish it all. It's time to open the last letter.

"My dearest girl!

You are twenty-eight. Each of my letters was a birthday greeting. I'm wishing you happy birthday today, too. And I am saying goodbye today.

I'm twenty eight and this is my last letter. By the way, they brought you to me and you asked again what had happened to my hair. I will soon ask them to stop bringing you here. I want you to remember me as a beautiful woman.

I am trying to be calm. I have told you so much in my letters. I think you know me very well. As always, I wish for you to be happy – happy! And to have everything I didn't have. For some reason I am sure you are fine. I believe that with my suffering I have freed you from something.

You know, when I decided to marry your father, I was thinking of you. And you really have his genes. It's clear even now. Even in the shape of your fingernails. And because you are as relentless as him. So far it has been evident in your stubbornness... But I am sure you will go far in life.

Olinko, nikdy jsem ti to nenapsala, ale byla bych moc ráda, kdybys svoji dceru pojmenovala po mně.

Vždycky jsem chtěla tři děti. Ale co se dá dělat? Doufám, že budu mít nejméně tři vnoučata.

Pověz jim o mně. Hloupě se usmívám, abych neplakala.

Tím nejdůležitějším na světě jsi pro mě byla vždycky – ty.

Ted' už to můžu přiznat: Olinko, od dětství jsem se strašně bála smrti. Když jsem byla malá, hrozně jsem plakala, představovala jsem si, že jednoho dne umřu. Je to tak strašný pocit. Doufám, že tebe nic podobného netrápilo. Ano, bojím se umírání. Ale nevím, jak bych to zvládla, kdybych neměla tebe. Jsi moje pokračování!

Slib mi, že budeš žít dlouho – dlouho. Všichni pokračujeme v dětech. Dokud žiješ ty, žiju i já. Nikdy na to nezapomeň. Opatruj se. Všechno nejlepší k narozeninám, dcerko!

Navždy tvoje máma. “

Nas' o, Nas' o, Nas' o,

Nas' o, Nas' o, Nas' o,

Zabíjíš mě, jasně.

Fajn. Nevadí.

Jestli budu mít dceru, dám jí tvý jméno.

Jestli budu mít dceru, dám jí tvý jméno.

Nas' a a Nas' a a já mezi nima.

Nas' o, Nas' o, Nas' o. Pokračovat v dětech. Copak to není kurva egoismus?

Proč se má za to, že je tak důležitý pokračovat, Nas' o?

Ne, fakt, víš, je to pro mě tak divný.

Nas' o, Nas' o, Nas' o. Chtěla bys o mně něco vědět?

Nejsem si jistá.

Olya, I have never written this before but I would be so happy if you named your daughter after me.

I always wanted to have three children. But what can I do? I hope to have at least three grandchildren.

Tell them about me. I am smiling stupidly so as not to cry.

The most important thing in the world for me has always been you.

I can admit it now: Olya, I have been terribly scared of death since I was a child. When I was little, I cried a lot thinking about myself dying someday. It's a terrible feeling. I hope you haven't been worried about anything like that. Yes, I am afraid of dying. However, I don't know how I could manage if I didn't have you. You are my continuation!

Please, promise me to live long – long! We all continue in our children. As long as you live, so do I. Never forget that. Take care of yourself. Happy birthday, my dear daughter!

Forever yours,

Mum.”

Nastja, Nastja, Nastja,

Nastja, Nastja, Nastja,

You're, killing me.

OK, no problem.

If I have a daughter, I'll give her your name.

If I have a daughter, I'll give her your name.

Nastja and Nastja and me between them.

Nastja, Nastja, Nastja. Continuing in children. Isn't that fucking egoism?

Why is it so important to continue, Nastja?

No, really, I mean it's so strange for me.

Nastja, Nastja, Nastja. Would you like to know something about me?

I'm not sure.

Ale pro jistotu jsem ti to řekla.

Nast'o, Nast'o, Nast'o. Je mi 28 let a tohle je můj poslední dopis.

But I have told you, just in case.

Nastja, Nastja, Nastja. I am twenty eight and this is my last letter.